

Høringsuttalelse – vedr. Forslag til revidert forskrift om barnets talsperson i saker som skal behandles i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker

Ordningen med barns talsperson i Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker er viktig, for å få fram barnets mening i slike saker.

Det rettslige utgangspunkt – barnets rett til å bli hørt

Det synes rimelig å lage en ordning slik at det i alle saker (eventuelt alle saker som gjelder mer alvorlige inngrep) blir oppnevnt talsperson for barnet, aldersgrensa kan gjerne senkes eksempelvis til fem år. Dersom talspersonen etter samtale med barnet finner at barnet ikke ønsker en talsperson er dette også informasjon til saken, og dette bør enten dokumenteres skriftlig før avgjørende møte i Fylkesnemnda, eller framføres i møte i nemnda.

Oppnevning av talsperson

Samtaler med barn om spørsmål som skal behandles i nemnda er vanskelige. Barn vil svært ofte ha en nesten ubegrenset lojalitet til sine foreldre, samtidig er det godt kjent at mange barn har en svært vanskelig hverdag. Talspersonens rolle er krevende. Personen skal balansere barnets lojalitet, oftest ovenfor sine egne foreldre, mot oppgaven med å få fram barnets oppfatning om sin egen livssituasjon. Samtidig skal talspersonen ikke gjøre en selvstendig vurdering. Mye tyder på at hver fylkesnemnd derfor bør ha en liste med relativt få personer som bør skolerers i denne vanskelige problemstillingen.

I mange tilfeller vil det være konflikt mellom foreldrenes synspunkt og barnevernet. Det synes derfor rimelig at Fylkesnemnda oppnevner en talsperson slik at man så langt som mulig kan sikre mot at lojalitetskonflikt oppstår.

Talspersonens oppgave og rolle

Det synes rimelig å fjerne talspersonens oppgave med å gi sin selvstendige mening i saken. Dette er imidlertid potensielt krevende, og et argument for å ikke ha for mange talspersoner, men heller skolere de som er oppnevnt (se over).

Det er rimelig at samtaler skal begrenses til samtaler med barnet (og altså ikke omfatte samtaler med foreldre eller andre involverte), idet det i forskriften er formulert så klart at oppnevnte person skal være barnets talsperson.

Samtaler med barn bør så langt som mulig struktureres. Heri inngår selvsagt orientering til barnet om ordningen generelt og talspersonens oppgave spesielt, selv om denne orientering også er gitt av barnevern eller fylkesnemnd.

Informasjon om den konkrete saken

Det er viktig, i den grad det overhodet er mulig, å unngå tvil om talspersonens upartiskhet. Talspersonen må selvsagt være informert om ulike sider av saken før samtale med barnet. Det er imidlertid viktig at framstillingen talspersonen får så langt som mulig ikke kan stilles spørsmål ved i ettertid. Dersom barnevernet skal utarbeide sammendrag for talspersonen, må dette være godkjent av lederen i fylkesnemnda før oppdraget, og lederen av fylkesnemnda bør også ha spesifisert eventuelle problemstillinger som ønskes besvart i samtalen (e) med barnet.

Taushetsplikt for talspersonen

Dette er et opplagt krav.

Videreformidling og dokumentasjon av barnets synspunkter

Som nevnt over bør det skriftlig dokumenteres om barnet ikke ønsker talsperson. På samme måte bør det dokumenteres skriftlig det talspersonen framfører i nemnda. Dette sikrer en så presis gjengivelse av barnets synspunkter som mulig, og er også viktig dokumentasjon ved eventuelt senere innsyn i saken.

August 2011

På vegne av
Barneklubben, Haukeland universitetssjukehus

Hallvard Reigstad
Klinikkoverlege